บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม อบต.โนนหอม อ.เมืองสกลนคร จ.สกลนคร
ที่ สน ๗๒๙๐๔/ ๑๖ **วันที่** ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๙
เรื่อง ขอรายงานผลการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

๑.เรื่องเดิม

ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำโครงการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (local Performance Assessment : LPA) โดยจัดให้มีการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จำนวน ๕ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา ด้านการบริหารงานการเงินการคลัง ด้านการบริการสาธารณะ และด้านธรรมาภิบาล รายละเอียดตามความแจ้งแล้วนั้น

๒.ข้อเท็จจริง

ด้านการบริการสาธารณะ หมวดที่ ๔ ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป้าหมาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินการในการส่งเสริมและทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนาและภูมิปัญญาในท้องถิ่น โดยท้องถิ่นมีฐานข้อมูลภูมิปัญญาในท้องถิ่นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เป็นฐานของการสร้างทุนทางสังคมของชุมชนท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาเป็นพลังที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น หมวดย่อยที่ ๑ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งแต่ละท้องถิ่นต้องมีการจัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการเผยแพร่ให้ประชาชนได้นำไปใช้ประโยชน์ ทั้งนี้ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จึงได้ดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้านให้เป็นปัจจุบันภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๓.ข้อกฎหมาย

๓.๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ (๕) (๘)

๓.๒ หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๖.๒/ว ๒๔๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เรื่อง การบันทึกปรับปรุงและรับรองข้อมูลกลางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (INFO)

๔.ข้อพิจารณา

ในการนี้ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ขอรายงานว่าได้ดำเนินการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ชุมชน/หมู่บ้านตำบลโนนหอมประกอบด้วย ฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลทั่วไปของตำบลโนนหอม ประเพณีวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลโนนหอมและแยกประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ชาวบ้านตำบลโนนหอมเสร็จเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ).....
(นางสาวจันทร์จิรา จันละคร)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ความเห็น-เสนอผู้บริหาร.....

.....

(ลงชื่อ) .....

(นางสาววรรณพร ศิริมาศ)

ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

ความเห็น-ทราบ/สั่งการ.....

.....

(ลงชื่อ) พ.จ.อ.....

(ธนรัตน์ ธนูศร)

รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

ความเห็น.....

.....- ดำเนินการตามเสนอ

- ทราบ

(ลงชื่อ).....

(นายอัสนี เรืองบุญ)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	กลุ่มเลี้ยงโคขุน	นายทองชัย จันทราศรี	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
2	การทำปุ๋ยหมัก	นายประนม แสนแพง	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
3	การปลูกแตงโม	นายวันชัย เปลี่ยนเอก	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
4	การปลูกแคนตาลูป	นายวันชัย เปลี่ยนเอก	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
5	การปลูกยางพารา	นายบัวแถว แก้วสีสม	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
6	การเลี้ยงกบ	นางเพ็ญแข จันทราศรี	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
7	การเลี้ยงปลาดุก	นางเพ็ญแข จันทราศรี	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
8	การปลูกถั่วลิสง	นางจันทร์หอม โว้วงษ์	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม

ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นบ้าน

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	การฟ้อนภูไท	นางสาวลักคณาวรรณ ผาใต้	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
2	การฟ้อนภูไท	นางสาวสะไบแพร หอมแสนศรี	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
3	การรำมวยโบราณ	นายอนันต์โชค แก้วสีสม	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
4	การรำมวยโบราณ	นายวันชัย ฝั่งซ้าย	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
5	การแสดงดนตรีพื้นเมือง	นายวันชนะ จำปาแก้ว	บ้านโนนหอมใหม่ หมู่ 11 ต.โนนหอม
6	การแสดงดนตรีพื้นเมือง	นายปรีดี เปลี่ยนเอก	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม

ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	เครื่องจักรสาน	กลุ่มหัตถกรรมบ้านห้วยปลาใย	บ้านห้วยปลาใย หมู่ที่ 4 ต.โนนหอม
2	การทอผ้า	กลุ่มทอผ้าบ้านโนนหอม	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
3	การทำหมอนฟักทอง/ของชำร่วย	นางบุญรักษ์ ไชยวังราช	บ้านโนนหอมใหม่ หมู่ 11 ต.โนนหอม
4	การตัดเย็บชุดภูไท	นางสาวสาคร ฝั่งซ้าย	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม
5	การทำเฟอร์นิเจอร์	นายเสน่ห์ หอมแสนศรี	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม

6	การทำไม้เสียบลูกชิ้น	นางสาวคำไหล่ ฮ่มป่า	บ้านโนนหอมใหม่ หมู่ 11 ต.โนนหอม
7	การทอผ้าย้อมคราม	นางศศิวิมล วงค์ศรียา	บ้านโนนหอม หมู่ 2 ต.โนนหอม

ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค

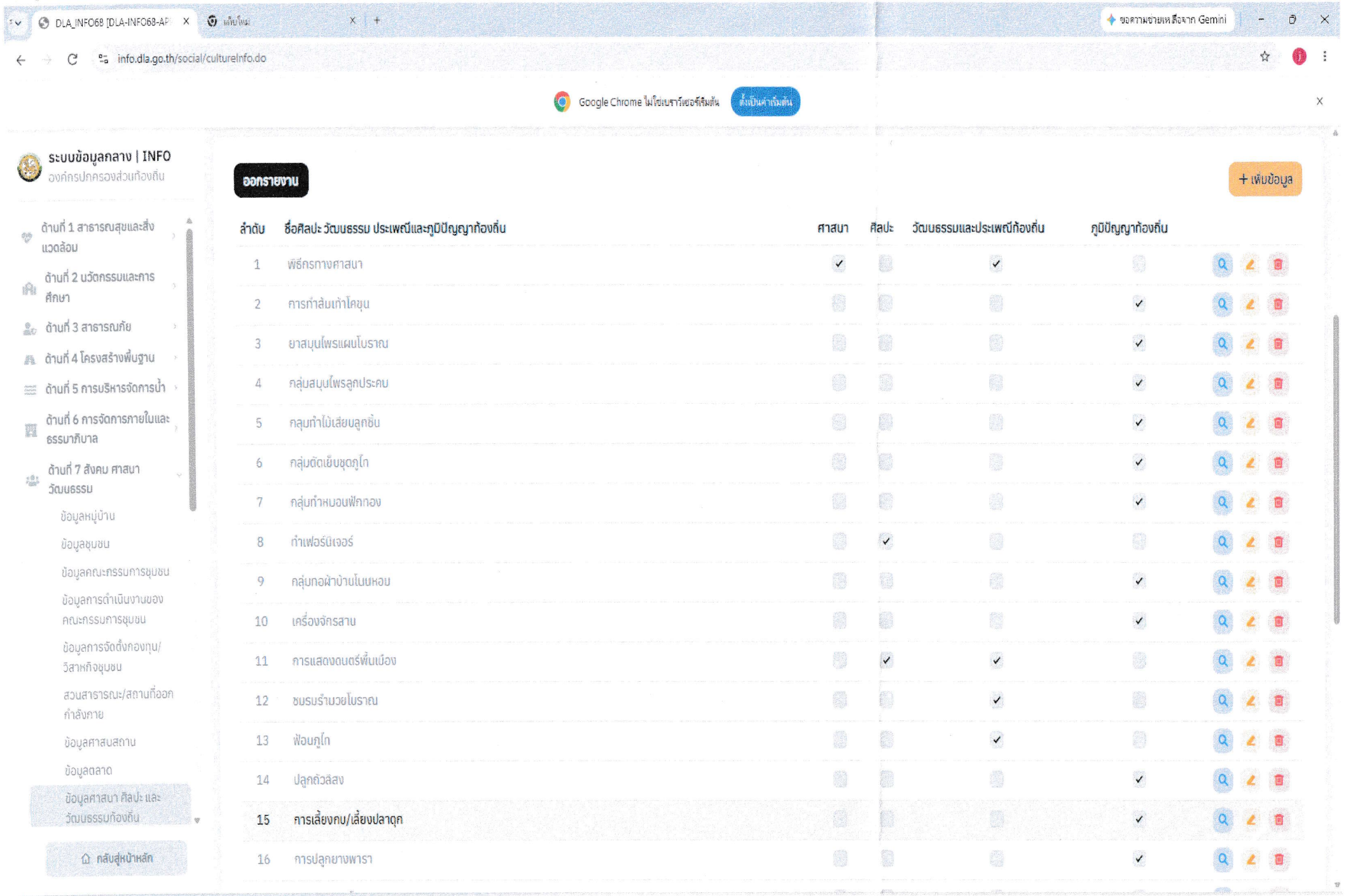
ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	ยาสมุนไพรแผนโบราณ	นายคำผอง รันนะโคตร	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
2	การทำส้มเท้าวัวขุน	นางกาญจนา งิ้วสีดา	บ้านโพนยางคำ หมู่ 10 ต.โนนหอม
3	การประกอบอาหารพื้นบ้าน	นางอารยา ฮังชัย	บ้านไผ่ล้อม หมู่ 3 ต.โนนหอม
4	สมุนไพรลูกประคบ	นางเพ็ญแข ไพจันทร์	บ้านโพนยางคำ หมู่ 10 ต.โนนหอม

ด้านศาสนา วัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
1	พิธีกรทางศาสนา	นายศรชัย ขันเพียแก้ว	บ้านโนนหอม หมู่ ๒ ต.โนนหอม
2	สัปเหร่อ	นายยงยุทธ สิงห์โนนเชือก	บ้านโนนหอมใหม่ หมู่ 11 ต.โนนหอม

ลงชื่อ.....ผู้บันทึกข้อมูล
(นางสาวจันทร์จิรา จันละคร)
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

ลงชื่อ.....ผู้รับรองบันทึกข้อมูล
(นางสาววรรณพร ศิริมาศ)
ผู้อำนวยการกองการศึกษาฯ

DLA_INFO68 [DLA-INFO68-AP
แท็บใหม่
ขอความช่วยเหลือจาก Gemini
info.dla.go.th/social/cultureInfo.do
Google Chrome ไม่ใช่เบราว์เซอร์เริ่มต้น
ตั้งเป็นค่าเริ่มต้น
ระบบข้อมูลกลาง | INFO
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ออกรายงาน
+ เพิ่มข้อมูล
ด้านที่ 1 สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
ด้านที่ 2 นวัตกรรมและการศึกษา
ด้านที่ 3 สาธารณภัย
ด้านที่ 4 โครงสร้างพื้นฐาน
ด้านที่ 5 การบริหารจัดการน้ำ
ด้านที่ 6 การจัดการภายในและธรรมาภิบาล
ด้านที่ 7 สังคม ศาสนา วัฒนธรรม
ข้อมูลหมู่บ้าน
ข้อมูลชุมชน
ข้อมูลคณะกรรมการชุมชน
ข้อมูลการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน
ข้อมูลการจัดตั้งกองทุน/วิสาหกิจชุมชน
สวนสาธารณะ/สถานที่ออกกำลังกาย
ข้อมูลศาสนสถาน
ข้อมูลตลาด
ข้อมูลศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมท้องถิ่น
กลับสู่หน้าหลัก
ลำดับ
ชื่อศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
ศาสนา
ศิลปะ
วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น
ภูมิปัญญาท้องถิ่น
1 พิธีกรรมทางศาสนา
2 การทำส้มเก้าโคขุน
3 ยาสมุนไพรแผนโบราณ
4 กลุ่มสมุนไพรลูกประคบ
5 กลุ่มทำไม้เสียบลูกชิ้น
6 กลุ่มตัดเย็บชุดภูไก
7 กลุ่มทำหมอนฟักทอง
8 ทำเฟอร์นิเจอร์
9 กลุ่มทอผ้าบ้านโนนหอม
10 เครื่องจักรสาน
11 การแสดงดนตรีพื้นเมือง
12 ชมรมรำวงโบราณ
13 ฟ้อนภูไก
14 ปลูกถั่วลิสง
15 การเลี้ยงกบ/เลี้ยงปลาดุก
16 การปลูกยางพารา

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ (๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามของท้องถิ่นและของชาติและจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยภูมิปัญญาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นมั่นคงสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทยสามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืนช่วยเปลี่ยนแปลงปรับปรุงวิถีชีวิตของคนไทยให้เหมาะสมได้ตามยุค กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม ได้เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงได้จัดทำโครงการสำรวจฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ท้องถิ่นเพื่อสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้ไม่ให้สูญหายไปจากชุมชน

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิ หมายความว่า พื้น ชั้น พื้นเพ

ปัญญา หมายความว่า ความรอบรู้ ความรู้ทั่วไป ความฉลาดเกิดแต่การเรียนและคิด

ภูมิปัญญา หมายความว่า พื้นความรู้ความสามารถ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายความว่า ความสามารถในการใช้พื้นที่ความรู้สร้างสรรค์งานเพื่อพัฒนาและดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่น

การถ่ายทอดความหรือการสอน หมายความว่า บอกวิชาความรู้ให้แสดงเข้าใจโดยวิธีบอกหรือทำให้เห็นเป็นตัวอย่างเพื่อให้รู้ดีรู้ชั่ว

จากการศึกษาความหมายที่ผู้เชี่ยวชาญนักวิชาการต่างๆ ซึ่งครอบคลุมคำว่าภูมิปัญญา ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย สามารถรวบรวมได้ดังนี้

๑.ภูมิปัญญาคำว่าภูมิปัญญาตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Wisdom ซึ่งมีความหมายว่าความรู้ความสามารถความเชื่อความสามารถทางพฤติกรรมและความสามารถในการแก้ไขปัญหาของมนุษย์

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาหมายถึงความรู้คิดความสามารถที่เป็นผลมาจากการใช้ความคิดและสติปัญญาในการปรับตัวและดำรงชีวิตให้สอดคล้องกับธรรมชาติสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเรียนรู้และสะสมมาเป็นระยะเวลานานสามารถใช้หรือปรับเปลี่ยนมาสร้างประโยชน์และแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนในสังคมภูมิปัญญาอาจเกิดจากประสบการณ์ของกลุ่มชน ในชุมชนจากภายนอกชุมชนและ/หรือผลิตใหม่หรือผลิตขึ้นมาก็ได้

๒.ภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนให้ความหมายของภูมิปัญญาชาวบ้านว่าเป็นความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นจากประสบการณ์และความเฉลียวฉลาดของแต่ละคนซึ่งได้เรียนรู้จากพ่อแม่ปู่ย่าตายายญาติพี่น้องและผู้ที่มีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวความสัมพันธ์กับผู้ล่วงลับไปแล้วกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และกับธรรมชาติความรู้ที่สั่งสมมา แต่บรรพบุรุษสืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกคนรุ่นหนึ่งระหว่าง

การสืบทอดมีการปรับปรุงประยุกต์และเปลี่ยนแปลงจนอาจเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพการณ์ทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึง รากฐานความรู้ของชาวบ้านที่สร้างขึ้นมาจากประสบการณ์และความรอบรู้รวมทั้งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ และที่ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับสภาพการณ์ทางแวดล้อมและวัฒนธรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม

๓.ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local wisdom) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๒๕๔๖ ได้ให้ความหมายของคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้โดยแยกให้ความหมายของคำว่าภูมิปัญญาว่าหมายถึงพื้นความรู้ความสามารถ และคำว่าท้องถิ่นว่าหมายถึงท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ดังนั้นคำว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงหมายถึงพื้นความรู้ความสามารถของท้องที่ท้องใดท้องที่หนึ่ง

สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติได้กล่าวไว้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิตสังคมและในสภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันและถ่ายทอดสืบทอดกันมาเป็นวัฒนธรรมการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมจึงต้องใช้ปัญญาค้นหาสิ่งที่มีอยู่แล้วฟื้นฟูประยุกต์เสริมสร้างสิ่งใหม่บนรากฐานสิ่งเก่าที่ค้นพบนั้น นักฟื้นฟูนักประยุกต์และนักประดิษฐ์คิดค้นทางวัฒนธรรมพื้นบ้านเหล่านี้มีชื่อเรียกในเวลาต่อมาว่า " ปราชญ์ชาวบ้าน " หรือ " ผู้รู้ชาวบ้านและสติปัญญาที่นำมาใช้การสร้างสรรค์นี้เรียกว่า " ภูมิปัญญาชาวบ้าน หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาหลักสูตรกรมวิชาการกล่าวว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน คือ ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษาสังเกตคิดวิเคราะห์จนเกิดปัญญาและตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้นมาจากความรู้เฉพาะหลายๆเรื่อง ความรู้ดังกล่าวไม่ได้แยกย่อยออกมาให้เห็นเป็นศาสตร์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ อาจกล่าวได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไปในสังคมชุมชนและในตัวของผู้รู้เองหากมีการสืบค้นหาเพื่อศึกษาและนำมาใช้ก็จะเป็นที่รู้จักเกิดการยอมรับถ่ายทอดและพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาท้องถิ่นหมายถึงองค์ความรู้ที่เกิดจากการสั่งสมความรู้และประสบการณ์ของคนในชุมชนหรือท้องถิ่นที่มีการถ่ายทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นวิถีชีวิตมรกดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและมีความหมายเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาชีวิตของคนในท้องถิ่น

๔. ภูมิปัญญาไทย (Thai Wisdom) เป็นผลของประสบการณ์สั่งสมของคนที่เรียนรู้จากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมปฏิสัมพันธ์ในกลุ่มชนเดียวกัน และระหว่างกลุ่มชุมชนหลายๆ ชาติพันธุ์ รวมไปถึงโลกทัศน์ที่มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติภูมิปัญญาเหล่านี้เคยเอื้ออำนวยให้คนไทยแก้ปัญหาได้ดำรงอยู่และสร้างสรรค์อารยธรรมของเราเองได้อย่างมีดุลยภาพกับสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะในระดับพื้นฐานหรือระดับชาวบ้านภูมิปัญญาในแผ่นดินนี้มิได้เกิดขึ้นเป็นเอกเทศ แต่ส่วนแลกเปลี่ยนเฟ้นและปรับให้ภูมิปัญญาจากอารยธรรมอื่นตลอดมา

สรุปได้ว่าภูมิปัญญาไทย หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทยในด้านต่างๆ ที่เกิดจากการสะสมเลือกสรรและพัฒนาปรับปรุงอย่างมีระเบียบแบบแผนและมีรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับและ ได้รับการถ่ายทอดกันมาในสังคมเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกัน

ตารางเปรียบเทียบภูมิปัญญาท้องถิ่นกับภูมิปัญญาไทย

ประเภทภูมิปัญญา	ลักษณะที่เหมือนกัน	ลักษณะที่แตกต่าง
ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เป็นองค์ความรู้และวิธีการที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน	เป็นองค์ความรู้และความสามารถในระดับบุคคลหรือระดับท้องถิ่นซึ่ง มีขอบเขตจำกัดในแต่ละท้องถิ่น เช่น ภาษาอีสาน ผ้าไหม เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน ฯลฯ
ภูมิปัญญาไทย		เป็นองค์ความรู้และความสามารถโดยส่วนรวมเป็นที่ยอมรับในระดับชาติเช่น ภาษาไทย มวยไทย ฟ้องรำภูไท เป็นภูมิปัญญาไทย ฯลฯ

ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าภูมิปัญญาเป็นความรู้ความสามารถและวิธีการที่กลุ่มคนได้จากประสบการณ์ ที่สั่งสมไว้ในการปรับตัวและดำรงชีพในระบบนิเวศหรือสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางสังคมวัฒนธรรมที่ได้มีการพัฒนาสืบสานกันมาภูมิปัญญาชาวบ้านจึงเป็นความรู้ความสามารถและวิธีการปฏิบัติของชาวบ้านที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งได้สืบทอดและเชื่อมโยงมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันหากวิธีการนั้นเป็นที่ยอมรับของคนในท้องถิ่นละมีการนำไปปฏิบัติกันอย่างแพร่หลาย ชุมชนก็จะเรียกว่า ″ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ″ แต่ถ้าได้รับการยอมรับในระดับชาติก็จะขยายกว้างเป็น ″ ภูมิปัญญาไทย ″

จากความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปลักษณะสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ๖ ประการ

๑. มีความเป็นท้องถิ่นที่มีรากฐานอยู่ในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง

๒. เป็นความรู้ที่ฝังลึกอยู่ภายในบุคคลที่ใช้ความรู้นั้น

๓. มีการถ่ายทอดผ่านการบอกเล่าและถ่ายทอดทางวัฒนธรรมไม่ค่อยมีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

๔. เป็นความรู้ที่มาจากการลงมือทำและประสบการณ์มากกว่าเป็นความรู้จากทฤษฎี

๕. มีรากฐานในโลกทัศน์ทางศาสนาความสำคัญด้านจิตวิญญาณและค่านิยมของชุมชนในสังคม

๖. เป็นความองค์รวมความสมดุลของร่างกายและจิตวิญญาณและมีความสำคัญในการดำรงชีวิต

ความสำคัญของภูมิปัญญาไทย

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป.) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาไทยพอสรุปได้ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาไทยช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น พระมหากษัตริย์ไทยทรงใช้ภูมิปัญญาในการสร้างชาติสร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศมาโดยตลอดตั้งแต่สุโขทัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราชพระองค์ทรงปกครองประชาชนด้วยพระเมตตาแบบพ่อปกครองลูกผู้ใดประสบความเดือดร้อนก็สามารถตีระฆังแจ้งความเดือดร้อนขอรับพระราชทานความช่วยเหลือทำให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อพระองค์ต่อรุ่งเรืองให้เป็นปึกแผ่นพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตรรัชกาลที่ ๙ พระองค์ทรงใช้ภูมิปัญญาสร้างคุณประโยชน์แก่ประเทศทางการเมืองภายในประเทศจนรอดพ้นภัยพิบัติหลายครั้งด้านการเกษตรพระองค์ทรงพระราชทานทฤษฎีใหม่ให้แก่พสกนิกรด้านการเกษตรแบบสมดุลและยั่งยืนฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ยังความสงบร่มเย็นคืนกลับมายังประชาชน

๒.สร้างความภูมิและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิคนไทยในอดีตมีความสามารถเป็นที่ปรากฏในประวัติศาสตร์จำนวนมากเป็นที่ยอมรับของนานาอารยประเทศ เช่น นายขนมต้มเป็นนักมวยที่มีฝีมือเก่งในการใช้อวัยวะทุกส่วน แม่ไม้มวยไทยสามารถชกมวยไทยจนชนะพม่าได้ถึงเก้าสิบคนในคราวเดียวกันซึ่งในปัจจุบันมวยไทยถือเป็นภูมิปัญญาด้านศิลปะการป้องกันตัวชั้นเยี่ยม นอกจากนี้ยังมีภูมิปัญญาด้านอาหาร อาหารไทยเป็นอาหารที่มีความหลากหลายในรสชาติทั้งอาหาร คาวหวานปรุงง่ายรสอร่อยถูกปากทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ พืชที่ใช้ปรุงอาหารส่วนใหญ่เป็นพืชสมุนไพร ที่หาได้ง่ายในท้องถิ่นและราคาถูก พืชที่ใช้เป็นส่วนประกอบที่เป็นพืชสมุนไพร เช่น ตะไคร้ ขิง ข่า กระชาย ใบโหรพา ใบกระเพรา เป็นต้น

๓. ความสามารถปรับปรุงประยุกต์หลักคำสอนทางศาสนาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม คนไทยยอมรับนับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่โดยนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนามาปรับใช้ในวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม ทำให้คนไทยเป็นผู้อ่อนน้อมถ่อมตนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ประนีประนอมรักสงบใจเย็นมีความอดทนให้อภัยสำนึกผิด ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายปกติสุข ทำให้คนในชุมชนพึ่งพากันได้ทั้งหมดนี้ สืบเนื่องจากหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นการใช้ภูมิปัญญาในการประยุกต์พระพุทธศาสนา

๔. สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน ภูมิปัญญาไทยมีความเด่นชัดในการยอมรับนับถือและมีความสำคัญแก่คนสังคมและธรรมชาติอย่างยิ่ง มีเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนมากมาย เช่น ประเพณีสิบสองเดือนเป็นการแสดงความเคราพ ขอพรเป็นวันแห่งครอบครัวเครือญาติพี่น้องได้พบปะกันด้วย

ความอบอุ่น ส่วนประเพณีลอยกระทงคุณค่าอยู่การบูชาและเคราพบุญคุณของน้ำที่หล่อเลี้ยงชีวิตของคน พืช สัตว์ ซึ่งใช้น้ำทั้งการบริโภคและอุปโภคในการรักษาป่าให้ต้นน้ำลำธารได้ประยุกต์ ให้ประเพณี การบวชป่าเคราพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ธรรมชาติสภาพแวดล้อม ความอุดมสมบูรณ์แก่ต้นน้ำลำธารพลิกฟื้นกลับคืนมาได้ อาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทยที่คำนึงถึงความสมดุลของคนสังคมและธรรมชาติ แต่น้อยพออยู่พอกิน เมื่อเหลือกินก็แจกญาติพี่น้องเพื่อนบ้านใกล้เคียง นอกจากนี้ยังนำไปแลกเปลี่ยนกับสิ่งของอย่างอื่นที่ตนไม่มี เมื่อเหลือใช้จริงๆ จึงจะขายอาจกล่าวได้เป็นการเกษตรแบบ “กิน-แจก-แลก-ขาย” ทำให้คนในสังคมได้ช่วยเหลือเกื้อกูล แบ่งปันกัน เคารพนับถือกันเป็นญาติกันทั้งหมู่บ้าน จึงอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขสีสัมพันธ์กันแบบแน่น ธรรมชาติไม่ถูกทำลายไปมาก เนื่องจากทำพอกินไม่โลภ และทำลายมากเหมือนปัจจุบันถือเป็นภูมิปัญญาที่สร้างความสมดุลระหว่างคนกับสังคมและธรรมชาติให้อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

๕. เปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้ตามยุคสมัยแม้กาลเวลาจะเปลี่ยนไปอย่างไรความรู้สมัยใหม่ จะเข้ามามาก แต่ภูมิปัญญาไทยก็สามารถปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมกับยุคสมัย เช่น การรู้จักนำเครื่องยนต์มาติดตั้งกับเรือ ใส่ใบพัดเป็นหางสามารถวิ่งได้เร็วขึ้นเรียกว่า “เรือหางยาว” การรู้จักทำการเกษตรแบบผสมผสานพลิกฟื้นธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ คืนแทนสภาพป่าที่ถูกตัดลำลายไป การรู้จักใช้ภูมิปัญญาออมเงินสะสมทุนตามแบบสมัยใหม่ให้สมาชิกกู้ยืมปลดหนี้สินและจัดสวัสดิการแก่สมาชิกจนชุมชนมีความมั่นคงเข้มแข็งสามารถช่วยตนเองได้หลายร้อยหมู่บ้านทั่วประเทศและการสร้าง " อูหญ้า " ขึ้นเป็นปะการังเทียมให้ปลาอาศัยวางไข่แพร่พันธุ์และเจริญเติบโตขยายจำนวนมากดังเดิมถือเป็นการใช้ภูมิปัญญาปรับปรุงประยุกต์ใช้ได้ตามยุคตามสมัย

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

เอกวิทย์ ณ ถลาง ได้แบ่งประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๒ ประเภท

๑. ภูมิปัญญาหรือความรู้ส่วนที่เรียกว่า " ยาไส้ " ซึ่งเป็นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจเรื่องของปากท้องเป็นสิ่งที่ถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์หรือคุณค่าเป็นตัวเงินโดยง่าย จึงจำเป็นต้องหวงแหนมีการจดลิขสิทธิ์สิทธิบัตรทางปัญญา

๒. ภูมิปัญญาหรือความรู้ส่วนที่เรียกว่า " ยาใจ " ซึ่งความรู้ที่ไม่เป็นพิษเป็นภัยกับใครกลับช่วยให้สังคมมีความเอื้ออาทรเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เพื่อความผาสุกของคนในสังคม

ประภากร แก้ววรรณา ได้สงเคราะห์ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๒ ประเภทดังนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญญาภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นองค์ความรู้ที่เกิดจากสติปัญญาของชาวบ้านเป็นศักยภาพหรือความสามารถในการแก้ไขปัญญาการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพของชาวบ้านให้สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของชุมชนท้องถิ่น

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเป็นองค์ความรู้ความสามารถของชาวบ้านที่คิดค้นสั่งสมสืบทอดปรับปรุงพัฒนาเป็นศักยภาพหรือความสามารถในเชิงสร้างสรรค์เป็นการสร้างความรู้ใหม่ สร้างปัญญาตอบสนองความจำเป็นความต้องการของชุมชนท้องถิ่นตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่งคง การจำแนกตามแหล่งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้จำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแหล่งถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นออกเป็น ๓ ประเภทดังนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทบุคคล คลุมบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำในเรื่องพิธีกรรมสำคัญของท้องถิ่นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติการประดิษฐ์ และการเกษตรกรรมโดยบุคคลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอาจเป็นผู้ริเริ่มหรือเป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น เช่น ครู ภูมิปัญญา หรือปราชญ์ชาวบ้าน พระภิกษุ ผู้นำชุมชน ผู้รู้พ่อเฒ่าแม่เฒ่า ฯลฯ

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสถานที่ ครอบคลุมสภานที่ที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นในด้านประวัติศาสตร์ ศาสนาพิธีกรรมสถานที่ทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งเพาะปลูกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งที่เป็นบุคคล หน่วยราชการ และองค์กรเอกชน

๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทวัสดุอุปกรณ์ครอบคลุมวัสดุอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อของจริงและของจำลองที่ใช้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าล้าหลัง คนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความนิยมสืบสานกันมากนักส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตรทำอาหาร หรือตำหรับตำราต่างทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น ๑๐ ลักษณะได้ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาภูมิปัญญา ประเภทนี้จะมีลักษณะแตกต่างไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกันสำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทย ซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้นได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคมโดยการผสมผสานกับความเชื่อดั้งเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

๒.ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทสถานที่ ครอบคลุมสถานที่ที่มีความสำคัญกับท้องถิ่นในด้านประวัติศาสตร์ ศาสนาพีธีกรรมสถานที่ทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งเพราะปลูกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งที่เป็นบุคคล หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน

๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทวัสดุอุปกรณ์ครอบคลุมวัสดุอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อของจริงและของจำลองที่ใช้นำเสนอความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาท้องถิ่นมีมากมายหลายแขนง แต่มักจะถูกมองว่าล้าหลัง คนบางกลุ่มจึงไม่ค่อยให้ความนิยมและสืบสานกันมากนัก ส่วนใหญ่แล้วภูมิปัญญาท้องถิ่นมักสืบทอดบอกกล่าวกันเป็นการภายใน เช่น สูตรทำอาหาร หรือตำหรับตำราต่างๆ ทำให้ไม่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไป อาจจำแนกภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็น ๑๐ ลักษณะได้ดังนี้

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาภูมิปัญญา ประเภทนี้จะมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เนื่องจากมีพื้นฐานทางความเชื่อในศาสนาที่แตกต่างกันสำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย ซึ่งเกี่ยวกับความเชื่อในพระพุทธศาสนาเป็นหลักนั้นได้มีส่วนสร้างสรรค์สังคมโดยการผสมผสานกับความเชื่อดังเดิมจนกลายเป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

๒.ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประเพณีและพิธีกรรม เนื่องจากประเพณีและพิธีกรรมเป็นสิ่งที่ดีงาม ที่คนไทยในท้องถิ่นสร้างขึ้นมาโดยเฉพาะเป็นการเพิ่มขวัญกำลังใจในสังคม ภูมิปัญญาประเภทนี้จึงมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตในสังคมเป็นอย่างมากดังจะเห็นได้จากประเพณีและพิธีกรรมที่สำคัญๆ ในประเทศไทยล้วน เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตคนในสังคมแทบทั้งสิ้น

๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปะพื้นฐาน เป็นการสร้างสรรค์งานศิลปะประเภทต่าง ๆโดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หลังจากนั้นได้สืบทอดการพัฒนาอย่างไม่ขาดสายกลายเป็น ศิลปะที่มีลักษณะที่มีคุณค่าเฉพาะถิ่น

๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับอาหารและผักพื้นบ้าน นอกจากมนุษย์จำนำอาหารมาบริโภคเพื่อความอยู่รอดแล้ว มนุษย์ยังได้นำเทคนิคการถนอมอาหารและการปรุงอาหารมาเพื่อให้อาหารที่มีมากเกินความต้องการสามารถเก็บไว้บริโภคได้เป็นเวลานาน ซึ่งถือว่าเป็นภูมิปัญญาอีกประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ยังนำผักพื้นบ้านชนิดต่างๆ มาบริโภคได้อีกด้วย

๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการละเล่นพื้นบ้าน การละเล่นถือว่าเป็นการเล่นกันโดยเฉพาะในวัยเด็กซึ่งชอบความสนุกสนานเพลิดเพลิน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยส่วนใหญ่จะใช้อุปกรณ์ในการละเล่นที่ประดิษฐ์มาจากธรรมชาติ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติและรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างกลมกลืน

๖. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเทศไทยมีวัฒนธรรมที่หลากหลายซึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของแต่ละภาคเราสามารถพบหลักฐานจากร่องรอยของศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏและกระจายตัวอยู่ทั่วไป เช่น สถาปัตยกรรมประติมากรรมจิตรกรรม เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเทคนิคความคิดความของบรรพชนได้เป็นอย่างดี

๗. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภูมิปัญญา ประเภทนี้ส่วนมากจะแสดงออกถึงความสนุกสนาน และยังเป็นคติสอนใจสำหรับคนในสังคม ซึ่งมีส่วนแตกต่างกันออกไปตามโลกทัศน์ของคนในภาค ต่างๆ

๘. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับสมุนไพรและตำรายาพื้นบ้าน ภูมิปัญญาประเภทนี้เกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ของคนในอดีตและถ่ายทอดให้กับคนรุ่นหลังถือว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมากเพราะถือว่าเป็นปัจจัยซึ่งมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์หากได้รับการพัฒนาและส่งเสริมการวินิจประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตได้

๙. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน เทคโนโลยีและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนไทยในแต่ละภาคนั้นถือเป็นประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมชั้นเยี่ยมซึ่งปัจจุบัน ยังไม่ได้รับความสนใจในการพัฒนาและส่งแสริมภูมิปัญญาปะเภทนี้เท่าที่ควร หากมีการเรียนรู้และสืบทอด ความคิดเกี่ยวกับการประดิษฐ์กรรมและหัตถกรรมให้แก่เยาวชนจะเป็นการรักษาภูมิปัญญาของบรรพชนได้อีกทางหนึ่ง

๑๐. ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตตามสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเนื่องจากไทยมีอาชีพเกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมโดยเฉพาะการทำนาทำไร่ จึงทำให้เกิดภูมิปัญญาที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในการดำรงชีวิตเพื่อแก้ปัญหาหรืออ้อนวอนให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในการเพาะปลูกและ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ดังจะเห็นได้จากพิธีกรรมเกี่ยวกับเกษตรกรรมทั่วทุภูมิภาคของไทย คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้แบ่งสาขาหรือประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ ๑๓ สาขา ดังนี้

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ทักษะและเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยีโดยการพัฒนาบนพื้นฐานคุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในภาวการณ์ต่างๆ ได้

เช่น การทำเกษตรแบบผสมผสานการแก้ปัญหาด้านการตลาด การแก้ปัญหาด้านการผลิต การแก้ไขโรคและแมลง และการรู้จักปรับใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและบริโภค) หมายถึงการรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อชะลอการนำเข้าตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัดและเป็นธรรม อันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจได้ตลอด ทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของโรงงานยางพารา กลุ่มโรงสี กลุ่มหัตถกรรม เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของคนในชุมชนโดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔.สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งอนุรักษ์การพัฒนาและใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

๕.สาขากองทุนธุรกิจชุมชน หมายถึงการจัดการด้านสมทบการบริการกองทุนในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม

๖. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์มีผลงานโดดเด่นเรื่องต่อไปนี้

๖.๑ ด้านจิตรกรรม คือ การวาดภาพฝาผนังการเขียนภาพลงผ้าหน้าผาการสักลาย ฯลฯ

๖.๒ ด้านประติมากรรม คือ ผู้มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์และมีฝีมือในการปั้นแกะสลัก การหล่อ เช่น หล่อพระพุทธรูปปั้นโอ่งสลักลวดลายประดับต้นเทียนสิ่งก่อสร้าง ฯลฯ

๖.๓ ด้านสถาปัตยกรรม คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์เรื่องการก่อสร้างอาคารบ้านเรือนโบสถ์ศาลาศาลพระภูมิ ฯลฯ

๖.๔ ด้านหัตถกรรม (งานช่างฝีมือ) คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีผลงานในสิ่งทำมือ เช่น เครื่องจักสาน

๖.๕ ด้านงานประดิษฐ์ คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ ด้านการจัดทำผลงานเลียนแบบธรรมชาติ เช่น การประดิษฐ์ดอกไม้บายศรี การแต่งลวดลายบนแผ่นผ้า ฯลฯ

๖.๖ ด้านดนตรีนาฏศิลป์และการเล่นพื้นบ้าน คือ ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านการเล่นดนตรี การขับร้อง การฟ้อนรำ การคิดวิธีการเล่นพื้นบ้านหมอลำ

๗. สาขาการจัดการองค์กร หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการดำเนินงานขององค์กรชุมชนต่างๆ ให้สามารถพัฒนาและบริหารองค์กรของตนเองได้ตามบทบาทหน้าที่ขององค์กร เช่น การจัดการองค์กร ของกลุ่มแม่บ้านเป็นต้น

๘. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานเกี่ยวกับภาษาทั้งภาษาถิ่นภาษาโบราณภาษาไทยและใช้ภาษาตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๙. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานเกี่ยวกับภาษาทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ภาษาตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๙. สาขาศาสนาและประเพณี หมายถึง ความสามารถในการประยุกต์และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีดั้งเดิมที่เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดต่อบุคคลและสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักธรรมทางศาสนาการบวชป่า การประยุกต์ประเพณีบุญประทายข้าว เป็นต้น

๑๐. สาขากองทุนและสวัสดิการ หมายถึง การจัดการด้านสมทบและบริการกองทุนในการประกันคุณภาพชีวิตของตนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

๑๑. สาขาการศึกษา หมายถึง ความสามารถการถ่ายทอดการอบรมเลี้ยงดูการบ่มเพาะการสั่งสอนการสร้างสื่อและอุปกรณ์การวัดความสำเร็จ

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายทองชัย.....สกุล.....จันทราศรี.....อายุ.....๕๗.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๒๑๖.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....กลุ่มเลี้ยงโคขุน.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายประนม.....สกุล.....แสนแพง.....อายุ.....๗๐.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๓๔.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การทำปุ๋ยหมัก.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

นายวันชัย เปลี่ยนเอก

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายวันชัย.....สกุล.....เปลี่ยนเอก.....อายุ.....๖๐.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๑๕.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การปลูกแคนตาลูป.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

-เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

นายวันชัย เปลี่ยนเอก

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายวันชัย.....สกุล.....เปลี่ยนเอก.....อายุ.....๖๐.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๑๕.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การปลูกแตงโม.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายบัวแถว.....สกุล.....แก้วสีสม.....อายุ.....๖๙.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๕๓.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การปลูกยางพารา.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นางเพ็ญแข จันทราศรี

ชื่อ.....นางเพ็ญแข.....สกุล.....จันทราศรี.....อายุ.....๖๒.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๓๑๐.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การเลี้ยงกบ.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

นางเพ็ญแข จันทราศรี

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางเพ็ญแข.....สกุล.....จันทราศรี.....อายุ.....๖๒.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๓๑๐.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การปลาดุก.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางจันทร์หอม.....สกุล.....โว้วงษ์.....อายุ.....๖๒.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๐๙.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านการเกษตร.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การปลูกถั่วลิสง.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

นางสาวลักคณาวรรณ ผาใต้

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางสาวลัคณาวรรณ.....สกุล.....ผาใต้.....อายุ.....๔๙.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๓๔.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นเมือง.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การฟ้อนภูไท.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการฟ้อนภูไท
- ร่วมแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานระดับตำบลและจังหวัด

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางสาวสะไบแพร.....สกุล.....หอมแสนศรี.....อายุ.....๖๒.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๓๖๙.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นเมือง.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การฟ้อนภูไท.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการฟ้อนภูไท
- ร่วมแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานระดับตำบลและจังหวัด

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

นายอนันต์โชค แก้วสีลม

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายอนันต์โชค.....สกุล.....แก้วสีสม.....อายุ.....๒๗.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๕๓.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นเมือง.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การรำมวยโบราณ.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการแสดง
- ร่วมแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานระดับตำบลและจังหวัด

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

นายวันชัย ฝั่งซ้าย

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายวันชัย.....สกุล.....ฝั่งซ้าย.....อายุ.....๕๗.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๕.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นเมือง.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การรำมวยโบราณ.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการแสดง
- ร่วมแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานระดับตำบลและจังหวัด

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

นายวันชนะ จำปาแก้ว

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายวันชนะ.....สกุล.....จำปาแก้ว.....อายุ.....๓๑.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๘๒.....หมู่ที่.....๑๑..... ตำบล.....โนนหอม.... .....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นเมือง.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การแสดงดนตรีพื้นเมือง.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเล่นดนตรีพื้นเมือง
- ร่วมแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานระดับตำบลและจังหวัด

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายปรีดี.....สกุล.....เปลี่ยนเอก.....อายุ.....๗๒.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๔๒๙.....หมู่ที่.....๑๑..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศิลปะ การแสดง ดนตรี นาฏศิลป์ และการละเล่นพื้นเมือง.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การแสดงดนตรีพื้นเมือง.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการแสดงดนตรี
- ร่วมแสดงเผยแพร่วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น งานระดับตำบลและจังหวัด

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....กลุ่มจักรสาน..โดยนายประชัน สร้อยปลิว.....อายุ.....๕๓.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๘๕.....หมู่ที่.....๔..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....เครื่องจักรสาน.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านหัตถกรรมเครื่องจักรสาน
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....กลุ่มทอผ้าบ้านโนนหอม..โดยนางราตรี ขันเพียแก้ว.....อายุ.....๗๐.....ปี ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๐๔.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม..... อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....กลุ่มทอผ้าบ้านโนนหอม.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการทอผ้า
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....กลุ่มทำหมอนฟักทอง/ของชำร่วย..โดยนางบุญรักษ์ ไชยวังราช.....อายุ.....๖๙.....ปี ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๒๘๖.....หมู่ที่.....๑๑..... ตำบล.....โนนหอม..... อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....กลุ่มทำหมอนฟักทอง/ของชำร่วย.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการประดิษฐ์
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....กลุ่มการตัดเย็บชุดภูไท.....โดยนางสาวสาคร ฝั่งซ้าย.....อายุ.....๗๕.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๒๖๑.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....กลุ่มตัดเย็บชุดภูไท.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการตัดเย็บชุดภูไท
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....การทำเฟอร์นิเจอร์.....โดยนายเสน่ห์ หอมแสนศรี.....อายุ.....๖๕.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๙๔.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การทำเฟอร์นิเจอร์.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

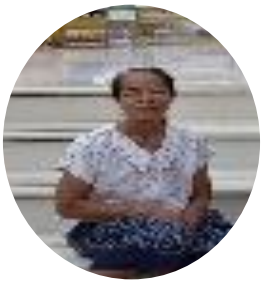
- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการประดิษฐ์
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....การทำไม้เสียบลูกชิ้น.....โดยนางสาวคำไหล่ ฮ่มป่า.....อายุ.....๖๐.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๒๙๖.....หมู่ที่.....๑๑..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การทำไม้เสียบลูกชิ้น.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการประดิษฐ์
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....การทอผ้าย้อมคราม.....โดยนางศศิวิมล วงค์ศรียา.....อายุ.....๖๙.....ปี ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๐๗.....หมู่ที่.....๒..... ตำบล.....โนนหอม..... อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านหัตถกรรม สิ่งประดิษฐ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การทอผ้าย้อมคราม.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการทอผ้า
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายคำผอง.....สกุล.....รันนะโคตร.....อายุ.....๖๗.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....๓..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....ยาสมุนไพรแผนโบราณ.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านสมุนไพรและยารักษาโรค
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางกาญจนา.....สกุล.....งิ้วสีดา.....อายุ.....๕๖.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๘๓/๑.....หมู่ที่.....๑๐..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การทำส้มเท้าโคขุน.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการเกษตร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางอารยา.....สกุล.....ฮังชัย.....อายุ.....๕๘.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๒๕๙.....หมู่ที่.....๑๐..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....การประกอบอาหารพื้นบ้าน.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านอาหาร
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นางเพ็ญแข.....สกุล.....ไพจันทร์.....อายุ.....๕๒.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๕๐.....หมู่ที่.....๑๐..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านอาหาร เครื่องดื่ม สมุนไพรและยารักษาโรค.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....สมุนไพรลูกประคบ.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการสมุนไพรและยารักษาโรค
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น
องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายศรชัย.....สกุล.....ขันเพียแก้ว.....อายุ.....๗๐.....ปี
ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....๑๐๔.....หมู่ที่.....๑๐..... ตำบล.....โนนหอม.....
อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศาสนาและวัฒนธรรม.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....พิธีกรทางศาสนา.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการศาสนาและวัฒนธรรม
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....

แบบสำรวจข้อมูลแหล่งเรียนรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

****

๑. แหล่งเรียนรู้/ปราชญชาวบ้าน/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ.....นายยงยุทธ.....สกุล.....สิงห์โนนเชือก.....อายุ.....๖๑.....ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน ที่สามารถติดต่อได้) บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....๑๑..... ตำบล.....โนนหอม.....

อำเภอ.....เมืองสกลนคร..... จังหวัด.....สกลนคร..... รหัสไปรษณีย์.....๔๗๐๐๐.....

๒. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน

.....ด้านศาสนาและวัฒนธรรม.....

๓. ความชำนาญ/หลักสูตร

.....พิธีกรทางศาสนา.....

๔. ผลงาน/รางวัลเกียรติยศ

- เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ทางด้านการศาสนาและวัฒนธรรม
- สร้างอาชีพและรายได้ให้ครอบครัวและชุมชน

๕. ภาพกิจกรรม

เก็บข้อมูลโดย.....กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....